

ИВО ДИМЧЕВ:

СТАРАЯ СЕ ДА БЪДА В ДВИЖЕНИЕ

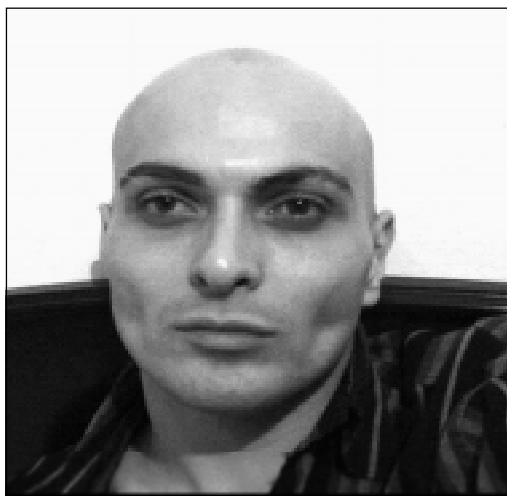
ИНТЕРВЮ НА АНИ ВАСЕВА

Ани Васева: Мислите ли, че в момента в България има публика за физически театър?

Иво Димчев: Ако сетивата на една публика са достатъчно чувствителни, в такъв случай би трябвало да има достатъчно място за всякакъв вид театър, а още повече – физически, където именно сетивата на зрителя са под обстрел, много повече отколкото интелекта му. Така стоят нещата по принцип. Моите скромни, но достатъчни наблюдения върху българския ни млад зрител показват, че той е леко незадоволен, а доскоро и почти лишен от подобни гразнители.

Ани Васева: Изглежда ли ви възможно у българската публика постепенно да се създадат сетива за такъв тип театър?

Иво Димчев: Сетивата на зрителя са налице, това, от което съм убеден, че има нужда, е да се правят повече артистични и образователни постъпления в такава посока. За съжаление в специализираните места за подготовка на актьори или танцьори няма достатъчни адекватни, или по-точно казано, достатъчно образовани преподаватели, които практически да развиват уменията на заинтересованите или да провокират подобно мислене и интерес към по-друг тип работа, независимо дали в по-телесна или в по-

Иво Димчев

концептуална посока. Между другото мисля, че в НАТФИЗ е време да проумеят, че е недопустимо в XXI век да има само един еталон за театър, какъвто и да е той.

Ани Васева: За японския танц „буто“ като че ли няма дефиниция. Какво е за вас „буто“?

Иво Димчев: Странно е, че винаги когато ме питат за работата ми, става въпрос за буто. Истината е, че аз съм учил буто практически само три седмици, преди четири години във Франция. Това, което правя в постановките си, или по-скоро подходът ми към тялото, не може да бъде определен като „буто“. По-скоро е съвкупност от няколко неща: определена фи-

зическа култура плюс природните ми психофизиологически дадености или липси, плюсменящи се с времето естетически предпочитания, плюс чистата случайност, на която много държа в работата си... А специално от „буто“ съм се интересувал, защото това е една от техниките, чрез които човек може да стане малко по-близък с тялото си, да умее да го слуша. То – тялото ни, почти винаги знае много повече от нас... Понякога си мисля, че доброто „буто“ е всъщност една активна естетизирана медитация, друг път си мисля, че освен вид актьорско майсторство на биологично ниво, „буто“ е и „баба, болна от Паркинсон“, „буто“ съм аз на бутилка Вогка.

Ако исках да направя буто-танц, щях да нарека своя спектакъл „Лили Хендел“ – буто-спектакъл, но съм го нарекар физически перформанс. Перформанс, защото тази дума ми харесва много повече от театър, в нея се чувствам много по-свободен от разни театрални предразсъдъци.

Ани Васева: Какво е отношението ви към тялото? Как се отнасяте към него? Как работите с него?

Иво Димчев: Отношението ми към тялото ми наистина е много специално... Във физическа форма основно се поддържам с йога. Старая се да бъда в движение колкото се може повече, което не ми е особено трудно, имайки предвид невротичната си природа.

Ани Васева: Търсите ли крайното в работата си?

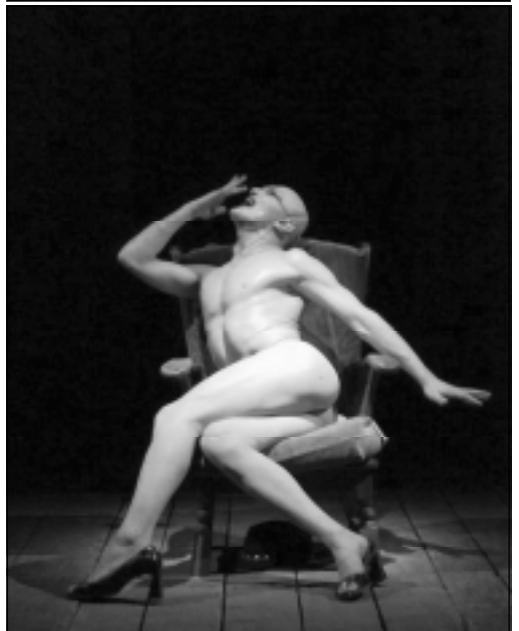
Иво Димчев: Крайността ме интересува доколко, доколкото имат общо с преминаването на граници. Това преминаване може да е госта рисковано, разбира се, дори фатално понякога.

В някои случаи обаче може да води до нужното понякога отместване или разместване. Мисля, че изкуството дава чудесна възможност да се борава почти безнаказано с много и различни граници и в това е едно от основните му предимства пред останалите човешки дейности. Знам, че много хора ме определят като екстремист. Нито мога напълно да се съглася, нито мога да го отрека. В повечето случаи е въпрос на думички. Предполагам, моят така наречен екстремизъм е също някаква компенсаторна реакция, в смисъл че ако на българската артсцена имаше достатъчно екстремисти, аз може би наистина щях да съм по-мек. Но наистина се възхищавам на артистите, които са категорични в изказа си, независимо от естетиката, която изповядват.

Ани Васева: Как протече срещата ви със словото по време на работата върху „Психоза 4:48“ от Сара Кейн в постановката на Десислава Шпатова, където играете заедно с актрисата Снежина Петрова?

Иво Димчев: Не знам дали хората имат представа какво е „Психоза 4:48“ на Сара Кейн, но с две думи това е един текст, изпълнен с прекомерно количество болка и почти фарсов песимизъм. Чел съм, че някои го смятат дори за почти невъзможен за успешно поставяне или изпълнение. За щастие с Деси Шпатова и Снежина Петрова имаме достатъчно време, за да опитаме много и различни отправни точки към тази самоубийствена, но по особен начин красива, психопатологична каша от думи, и това беше важно. Оказа се, че текстът на „Психоза 4:48“ не позволява да прaviш каквото си искаш с него,

да го разиграваш, или пък да хитруваш. Сара Кейн е успяла да го напише толкова диво, че каквато и да е удобна артистична хватка издържа съвсем кратко и последствията са негативни и за пиесата, и за играещия. Мисля, че ако един актьор реши да вземе на 100% присърце текста на „Психоза 4:48“, има голяма вероятност да се почувства госта некомфортно в един определен момент от процеса на работа, а резултатът да бъде една страшна и неразбираема мелодрама. Ако пък реши да не го взема присърце и да се дистанцира от него, опасността текстът въобще да не прозвучи е голяма, превръщайки се в един безкраен и претенциозен поток от думи, който зрителят може да откаже да следи след петата минута. В нашия опит би могло да се открие по-скоро нещо като емоционална дистанция, достатъчно флексибилна, за да може да се движи и в двете посоки. Студена, но органична дистанция от текста е също възможна и чудесен пример за това в спектакъла е сцената с изброяването на лекарствата. Там дистанцията между изпълнителите (две деветгодишни деца) и научния медицински текст е толкова голяма, че се превръща в документален сюрреализъм, от който театърът винаги има голяма полза. Мисля, че благодарение на достатъчното време, което имахме, на търпението и доверието, което проявихме всички един към друг в по-гадничките моменти, се получи нещо, в което аз лично съм много благодарен, че участвам, защото го намирам за много красиво, но също така и ужасно трудно.

Иво Димчев в „Lili Handel – кръв, поезия и музика от будоара на бялата курва“, Център за култура и дебат „Червената къща“, 2004/05